

afhandles i §§ 36—41, er baade vigtigt og fra mange Sider vanskeligt. Den ældre Lovgivnings Grundsætning, at Huusbonden i Almindelighed skulde bære alle af et sygt Lyendes Helbredelse flydende Omkostninger, indtil Tjenesten ophører, turde i sig være meest stemmende med Tjenesteforholdets moralske og sociale Natur, og den Forandring, som deri foregik ved Plac. af 14de December 1810, har uden Tvivl ikke bidraget saa ganske Lidet til at nære de løsere Anskuelse af dette Forhold, som rigtignok allerede da efterhaanden havde udbredt sig. Det er derhos vist, at den i en meget betydelig Grad har besværet Fattigkasserne med forøgede Udgifter og Fattigvæsenets Bestyrelse med Bryderier og Vidtløstigheder. Men, ligesom det paa den anden Side ikke kan nægtes, at hiin Grundsætning i mange Tilfælde ramte den mindre formuende Huusbond altfor haardt, og at den vel og stundom havde den Virkning, at det syge Tjenesteyende ikke fik den Pleie, som det burde, saaledes vilde det i alt Fald ikke nu være at tænke paa at gaae tilbage til hiin Strengbed. Men, naar Udkastet ogsaa forlader den i Forordningen af 25de Marts 1791 § 19 hjemlede og hidtil vedligeholdte Grundsætning om en mere udstrakt Forpligtelse for Huusbonden i det Tilfælde, at det er i hans Arbejde Lyendet er kommet til Skade, og derimod opstiller en Forskjel mellem de tre Tilfælde, at der er Skyld hos Huusbonden, at der er en saadan hos Lyendet, og at den Sygdom eller Skade, Lyendet har taget, ingen af dem kan tilregnes, saa turde Henigtsmæssigheden af en saadan Lovforandring være meget tvivlsom. Den Forpligtelse, det nysnævnte Lovsted har lagt paa Huusbonden til, endog efter Tjenestens Ophør, at sørge for det Lyendes Helbredelse, der, ved at arbejde for ham, er kommet til Skade, lader sig vel vanskeligt med logisk Strengbed udlede af den almindelige Retslæres Grundsætninger. Men det har dog noget Tiltalende for den naturlige Retsbevidsthed, ligesom det og stemmer med det borgerlige Livs Lær, at den, der har ladet Noget udføre ved Andre, ordentligviis skal svare til den Skade, som ved Udførelsen af hans Orde paaføres Noget. Denne Grundsætning har og faaet Anerkjendelse i de

borgerlige Love, og navnlig i vore Love, deels ved den almindelige Bestemmelse i 3. B. 19. Cap. 2 Art., deels ved en Mængde særegne Forrifter og Antydninger. Det omspurgte Tilfælde er vel deri forskjelligt fra dem, der ere omhandlede i de paaapegede Lovsteder, at der her nærmest er Tale om et Forhold mellem den, hvis Arbejde udføres, og den, som udfører det, medens bemeldte Lovsteder angaae den Forstes Forhold til tredje Mand. Men, foruden at det i Gjerningen dog i Almindelighed mere bliver Fattigvæsenets end Lyendets Sag, hvorvidt Huusbondens Forpligtelse strækker sig, synes det, at der i Almindelighed taler nok Saameget for hiin Forpligtelse med Hensyn til den, der udfører Ens Arbejde, som med Hensyn til tredje Mand. Udkastets § 36 indskrænker hiin Forpligtelse til det Tilfælde, hvor det er „som Følge af utilbørligt Forhold fra Huusbondens Side“, at der er paaført Lyendet „en Legemsbeskadigelse eller anden Sygdom“, og nævner som Exempel „naar han paalægger det overanstrengende eller noget med særegen Fare forbundet usædvanligt Arbejde“, ligesom han i saadanne Tilfælde endog kan blive Strafsansvar underkastet. Men heraf vil der kun sjældent gjøres Anvendelse, og der vil endog i de udtrykkelig paaapegede Tilfælde vel allerede fremfalde Tvivl om Lovstedets Anvendelse, naar Lyendet ikke selv har modsat sig det samme affordrede Arbejde, thi, da dette jo selv havde samtykket, synes det, at der intet „Utilbørligt“ er at lægge Huusbonden til Last. Dgsaa vilde det, under mange Omstændigheder, endog uden Hensyn til Lyendets Indvilligelse, være aldeles tilbørligt at affordre ham et Arbejde, der var forbundet med særegen Fare, f. Ex. naar det gjælder om at afværge Mord og Bold, at standse en Ildbrand eller ved sliq Leilighed at redde Personer og Gods. Hvorvidt Lyendet i saa Henseende skal gaae, vil der saagodtsom aldrig være Leilighed til at foreskrive, og Lyendet vil derhos ofte, i Tilfælde af dette Slags, i Huusbondens Interesse vove sig mere, end Huusbonden vilde fordre. Men, hvor ulastelig end Huusbondens Forhold maatte være, saa er dog det Naturlige, at han har at sørge for sit ved sliq Leiligheder tilfaldekomne Lyendes Helbredelse, og,